

**Az ELTE Politikatudományi Doktori Iskola
minőségbiztosítási terve 2019 - 2024**

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Doktori Tanácsa

az Egyetemi Doktori Szabályzat 6. § r) pontjában szabályozott hatáskörében,

az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Tudományági Doktori Tanács (a továbbiakban: TDT) véleményének figyelembe vételével,

az ELTE Szenátusa által 2016. október 24-én elfogadott Egyetemi Minőségfejlesztési Program és az ELTE Minőségügy Kézikönyve alapján

– figyelemmel a Programban kinyilvánított alapértékekre (minőség, értékörzés, értékteremtés, nyitottság, átláthatóság, tolerancia, kiszámíthatóság), valamint az Országos Doktori Tanácsnak a doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosításáról közzétett ajánlásában felsorolt elvekre (szakmai kontroll, nyilvánosság, visszacsatolás, egyéni felelősség, dokumentálás)

– az ELTE Politikatudományi Doktori Iskola 2019-2024 közötti időszakra vonatkozó minőségbiztosítási tervét az alábbiakban hagyja jóvá:

1. A minőségbiztosítási terv normatív alapjai

Az ELTE Politikatudományi Doktori Iskola (a továbbiakban: Doktori Iskola) minőségbiztosítási terve – az ELTE Minőségfejlesztési Programjában meghatározott törvényesség elvének megfelelően – a nemzeti felsőoktatási törvényről szóló 2011. évi CCIV. törvény és a doktori iskolákról, a doktori eljárások rendjéről és a habilitációról szóló 387/2012. (XII.19.) Korm. rendelet alapján, az ELTE Szenátusának a CXCV/2016.(VI.27.) Szen. sz. határozatával elfogadott az ELTE SZMSZ II. kötet, Hallgatói Követelményrendszer 6. mellékletét képező Egyetemi Doktori Szabályzat, ezen belül a Kari Doktori Szabályzat és a Doktori Iskola Szervezeti és Működési Szabályzatában rögzített, a doktori képzés és fokozatszerzés minőségét garantáló szabályokon alapul. Ezekről a szabályokról eltérni nem lehet, maradéktalan betartásukat az Egyetemi Doktori Tanács folyamatosan ellenőrzi.

Doktori képzés

2. A doktori témák kiírása, a témakiírás/témavezetés értékelése

A doktori témák kiírásáról – a témakiíró tudományos tevékenységének és a témák tudományos megfelelőségének és teljesíthetőségének értékelésével – az Állam- és Jogtudományi, Politikatudományi Tudományági Doktori Tanács (a továbbiakban: TDT) dönt. A TDT a Doktori Iskola oktatói közül azokat minősíti témakiírónak, akik folyamatosan aktív kutató munkát végeznek, azaz akiknél a témák meghirdetését megelőző 5 év tudományos közleményeinek mutatói jelentősen meghaladják a Doktori Iskola fokozatszerzéshez előírt

publikációs követelményeit. A tudományos tevékenységet a Magyar Tudományos Művek Tárában nyilvántartott és folyamatosan frissített adatokkal kell igazolni.

A Doktori Iskola vezetője hagyja jóvá a doktoranduszoknak a témavezető segítségével az első szemeszter végéig összeállított tanulmányi tervét, és ha szükséges, jelzi észrevételeit a hallgatónak, illetőleg a témavezetőnek. A Doktori Iskola vezetője elsősorban az elektronikus tanulmányi rendszerben rögzített adatok alapján folyamatosan nyomon követi a doktoranduszok tanulmányi előmenetelét és kutatómunkáját.

A TDT – a Doktori Iskola vezetőjének ellenőrzése és értékelése alapján értékeli a témavezetők meghatározott doktorandusszal kapcsolatos tevékenységét.

A TDT figyelemmel kíséri az abszolutórium megszerzése után folytatott kutatóhelyi és témavezetői munkát is, ha a volt hallgató és a doktori iskola, a kutatóhely illetve a témavezető megállapodást kötött a doktori témavezetőségről és a fokozatszerzés elősegítéséről. Szükség szerint tájékoztatást kér a témavezetőtől a doktori értekezés készültségi állapotáról.

A TDT visszavonja a témakiírói/témavezetői megbízatást attól az oktatótól, aki a jogszabályokban, az egyetemi doktori szabályzatokban, vagy az előzőek szerinti megállapodásban vállalt kötelezettségeinek – önhibájából – nem tesz eleget.

A TDT évente értékeli a kiírt témákat, és a felvételi tapasztalatok alapján, az ELTE Doktorandusz Önkormányzat (DÖK) képviselőinek javaslatait is figyelembe véve, javaslatot tehet a témakiíróknak a témák módosítására, új témák kiírására.

3. Felvétel a Doktori Iskolába

A Doktori Iskolába való jelentkezés feltétele, hogy a jelölt politikatudományi, jogász, közgazdász, nemzetközi tanulmányok, közgazdálkodás és közpolitika, szociológia, kisebbségpolitika, közösségi és civil tanulmányok, történelem, filozófia, nemzetközi biztonság és védelempolitika, közigazgatási mester egyetemi (MA) oklevéllel rendelkezzen, és egy, a Kari Doktori Szabályzatban felsorolt világnyelvből szerzett B2 szintű (korábban középfokú C típusú) nyelvvizsgát igazoljon. A jelentkező rite minősítésű diplomával csak akkor vehető fel, ha nemzetközi szakmai versenyen vagy az Országos Tudományos Diákköri Konferencián I-III. helyezést ért el, vagy a jelentkezést megelőző publikációs tevékenysége igazolja a tudományos munkára való képességét.

A felvételi eljárásban a Doktori Iskola Tanácsa, mint felvételi bizottság vizsgálja a jelölt kutatási tervét, annak megvalósíthatóságát, valamint azokat a feltételeket, amelyek a kutatóhelyen szükségesek a kutatási program teljesítéséhez. A felvételre csak akkor kerülhet sor, ha a Politikatudományi Intézet tudja biztosítani mind a megfelelő témavezetést, mind pedig a fokozatszerzés során szükséges szakmai segítséget és kutatóhelyi ellenőrzést.

A felvételtől a Doktori Iskola Működési Szabályzatában előírt pontrendszer alkalmazásával a TDT dönt. A pontrendszer előnyben részesíti azokat a hallgatókat, akik korábbi tudományos diákköri munkájukkal kiemelkedő eredményeket értek el (nemzetközi tanulmányi versenyeken, OTDK-n elért helyezések), más tudományos programokban részt vettek, szakkollégiumi tevékenységet folytattak, konferencia előadásaik voltak, hallgatói

közösségi tevékenységet végeztek, továbbá kiemelkedő idegennyelvi ismeretekkel rendelkeznek.

Az egyéni képzésre való felvételnél felvételi feltétel, hogy a jelölt korábban már elismert folyóiratokban publikált tanulmányaival bizonyítsa a képzésre való alkalmasságát, és diplomáját legalább a képzést megelőzően három évvel szerezte.

4. A doktori képzés tantárgyai

A doktori képzés tantárgyait a Doktori Iskola 2016 szeptemberétől induló doktori programjának képzési terve határozza meg (2018-ban módosítva). A szemeszter tanrendjét a Doktori Iskola Tanácsa fogadja el. A TDT – a törzstagok és a témakiírók/témavezetők kivételével – szemeszterenként jóváhagyja a doktori képzésben kurzust hirdető oktatók személyét.

A kötelező előadások oktatói részben a Doktori Iskola oktatói, illetőleg a Kar más kiemelkedő tudományos tevékenységet folytató oktatói, részben külföldi előadók. Az előadásprogram összeállítása során elsődleges cél a politikatudomány legfrissebb hazai és külföldi tudományos eredményeinek közvetítése a hallgatók számára.

Kitűzött cél, hogy az előadások legalább negyedét külföldi egyetemek professzorai, illetőleg nemzetközi kutatóintézetek, szakmai műhelyek tudományos munkatársai tartsák. A külföldi előadók személyére és az előadás témájára – a Kar nemzetközi kapcsolatait is felhasználva – a dékán, a nemzetközi dékánhelyettes, és a Doktori Iskola törzstagjai/témavezetői tehetnek javaslatot.

5. A doktoranduszok kutató munkája

A politikatudományi kutatások – a tudományág sajátosságai miatt – alapvetően egyéni kutató munkára épülnek, illetőleg a kutatási együttműködésekben is általában jól körülhatárolható az egyes résztvevők egyéni kutatási területe. Ezért a Doktori Iskola kiemelt fontosságúnak tartja, hogy a doktoranduszok – a képzés első, képzési és kutatási szakaszában – személyre szóló tanulmányi tervvel rendelkezzenek, melynek része a félévekre lebontott részletes kutatási terv. A tanulmányi tervet a doktorandusz a témavezető segítségével és közreműködésével állítja össze. A tanulmányi terveket a Doktori Iskola vezetője ellenőrzi és értékeli, a doktorandusz pedig a terv alapján felvett tanulmányi kurzusok és kutató munka teljesítéséről szemeszterenként számot ad az előírtak szerint. A kutató munka félévi teljesítését a témavezető ismeri el. A Doktori Iskola vezetője a tanulmányi terv teljesítéséről mind a hallgatótól, mind a témavezetőtől tájékoztatást kérhet, és javaslatot tehet a témavezetői értékelés kiegészítésére.

A képzés második – kutatási és disszertációs – szakaszában a kutatómunkát a komplex vizsgán értékelt kutatási terv alapozza meg. A kutatási dokumentáció írásbeli értékelése tartalmazza a kutatási terv értékelését is, összevetve az első négy félév kutatási beszámolójában szereplő eredményekkel, és ennek alapján véleményezik a terv

megvalósíthatóságát a képzés második ciklusában. A komplex vizsgán a hallgatónak szóban is ismertetnie kell a kutatási tervét és erre a vizsgabizottság minden tagja észrevételt tehet. A komplex vizsgának a kutatási dokumentációra vonatkozó elutasító döntése utóvizsgán sem javítható.

Az ELTE Állam- és Jogtudományi Kara, valamint a Doktori Iskola a doktoranduszok kutató munkájához az alábbi támogatásokat nyújtja:

- a karon működő doktori iskolák két évente doktorandusz konferenciát rendeznek, ahol a doktori iskolák aktív hallgatói és az öt éven belül abszolutóriumot szerzett volt hallgatók tartanak előadásokat. Az előadások írásos változatát „Politikatudományi tanulmányok” címmel, elektronikus úton, a kari honlapon közzétett kötetekben publikáljuk;
- a Kar pályázati úton támogatást nyújt doktoranduszoknak is szakkönyv-beszerzéshez; külföldi tanulmányút vagy konferencia szereplés kiadásaihoz.
- A doktoranduszok rövidtávú külföldi utazásait, a külföldi konferenciákon, nyári egyetemi programokon való részvételt 2016 őszétől, ill. 2017-től két új forrás is segíti. A 2016/2017. tanévtől áll rendelkezésre az Új Nemzeti Kiválósági Program keretében nyújtott ösztöndíj támogatás aktív hallgatók és doktorjelöltek részére. E mellett a Politikatudományi Doktori Iskola részt vesz az EFOP-3.6.3-VEKOP-16-2017-00007 sz. projektben, amely támogatja többek között az idegen nyelvű kurzusok fejlesztését, vendég professzorok meghívását, PhD hallgatók és a tehetséggondozás területén aktív oktatók számára külföldi és belföldi tudományos konferenciákon való részvételt, kétoldalú oktatási és tudományos együttműködések kialakítását (a projekt lezárul: 2021. augusztus 31-én).

A Doktori Iskolában – a tanulmányi és kutatási követelmények teljesítésén túl – az abszolutórium kiállításának a feltétele, hogy a doktorandusz a kutatási témájából legalább 5, minimum egy-egy szerzői ív terjedelmű, nyomtatott vagy elektronikus publikációt jelentessen meg. Publikációként csak olyan közlemény vehető figyelembe, amely az MTMT adatbázisában megtalálható.

6. Monitoring

A doktori képzés színvonala felett a Doktori Iskola vezetője, a Doktori Iskola Tanácsa és a TDT őrködik. A folyamatos ellenőrzést és értékelést az alábbi jogosítványok biztosítják:

- a TDT tesz javaslatot a Doktori Iskola törzstagjaira; fogadja el a témakiírók/témavezető személyét és témakiírásokat; illetőleg szemeszterenként jóváhagyja a Doktori Iskolában oktatók személyét;
- a TDT elfogadja és az EDT elé terjeszti a doktori iskolák éves beszámolóját;
- a TDT dönt a Doktori Iskolába való felvételtől;

- a TDT dönt a komplex vizsgára bocsáthatóságról, a komplexvizsga-bizottságok összetételéről, a vizsgakövetelményekről; továbbá a vizsgajegyzőkönyvek és a kutatási dokumentációk írásos értékelése alapján ellenőrzi a vizsga lefolytatását;
- a Doktori Iskola vezetője és a Doktori Iskola Tanácsa figyelemmel kíséri a témavezetői munkát; és értékeli azt: ellenőrzi, hogy egy témavezetőnél ne haladja meg a hallgatók száma a 3-at, kiemelkedő iskolateremtő személyiségek esetén a MAB követelményeiben előírt 6-ot;
- a Doktori Iskola vezetője ellenőrzi és értékeli a doktoranduszok tanulmányi tervét és ezek teljesítésének témavezetői értékelését;
- a komplex vizsgán a vizsgabizottság összetétele (belső/külső tagok aránya, tudományos minősítésük/összeférhetetlenségi szabályok) garantálják a vizsga elméleti-szakmai magas minőségét, továbbá – a vizsga sikeres teljesítése esetén – a képzés második szakaszában a kutató munka tudományos megalapozottságát;
- a hallgatók publikációi nyomon követhetők a MTMT adattárban.

Doktori fokozatszerzés

7. A PhD fokozatszerzés publikációs követelményei

Már a doktori képzés követelményeinél szerepel, hogy az abszolutórium kiállításának a feltétele, hogy a doktorandusz a kutatási témájából legalább 5, minimum egy-egy szerzői ív terjedelmű, nyomtatott vagy elektronikus publikációt megjelentessen. A doktori eljárás feltételei ezt azzal egészítik ki, hogy az eljárás megindítása akkor kérelmezhető, ha a pályázó rendelkezik legalább öt, az adott a szakterület által rangosnak tartott, lektorált tudományos folyóiratban, tanulmánykötetben megjelent, külföldi megjelenés esetén közlésre már elfogadott tanulmánnyal, amelyek közül legalább három az értekezés témakörébe tartozó témát dolgoz fel. Ebben az esetben is feltétel, hogy a megjelent közlemények adatai szerepeljenek az MTMT adatbázisában.

A 2016 előtti képzési rendben végzettek esetén a doktori eljárásban a doktori értekezést a szigorlati és a bíráló bizottság tagjai (az új képzési rend szerint csak bíráló bizottság van) kapják meg elektronikus formában, az értekezés nyomtatott változata pedig az eljárás egész időtartama alatt megtekinthető a Doktori Iskola adminisztrációjának irodájában. A téziseket a nyilvános vita meghirdetésekor közzétesszük a www.doktori.hu honlapon.

Az értekezés nyilvánosságát biztosítja, de egyúttal a doktorjelölt szerzői jogait is védi, hogy az értekezést a doktori eljárás megindításakor fel kell tölteni az ELTE Digitális Tudástárba (EDIT). Ez egyúttal biztosíték arra is, hogy az értekezés a doktori eljárás során már nem változtatható meg. A doktori értekezés nyilvánossá tételét – a sikeres fokozatszerzést követően – az Egyetemi Könyvtár biztosítja, részben a nyomtatott példány megőrzésével és a könyvtári olvasás lehetőségével, részben oly módon, hogy nyilvánosan olvashatóvá teszi az értekezés EDIT-be feltöltött szövegét, és egyúttal megteremti az MTMT-vel való adatkapcsolatot.

8. Fokozatszerzési eljárás

A fokozatszerzési eljárás első biztosítéka, hogy a Doktori Iskolában főszabályként kész értekezéssel kezdeményezhető a doktori eljárás. Doktori tézisek alapján egészen kivételes indokokra (pl. ÚNKP doktorjelölti ösztöndíj elnyerése) tekintettel dönt az eljárás megindításáról a TDT. Az új képzési rendben erre nincs lehetőség, így a fokozatszerzési eljárás az elkészült és a kutatóhelyi vitán az eljárás megindítására alkalmas minőségűnek ítélt értekezéssel kezdeményezhető.

A kutatóhelyi vitára minden esetben meg kell hívni a Kar valamennyi oktatóját, a többi politikatudományi képzést folytató felsőoktatási intézmény társtanszékének és a politikatudományi kutatással foglalkozó kutatóintézeteknek a képviselőit. A kutatóhelyi vitán résztvevőknek nyilatkozniuk kell, hogy a pályázó és az értekezés alkalmas a doktori eljárásra bocsátásra (vagy az eljárás folytatására). A kutatóhelyi vitán elhangzott észrevételeket és a nyilatkozatokat jegyzőkönyv rögzíti.

A doktori eljárásban közreműködő testületek összetételét, az intézményi belső tagok és a külső közreműködők arányát (legalább 1/3 külső tag), valamint az összeférhetetlenségi szabályokat az Egyetemi Doktori Szabályzat és a Kari Doktori Szabályzat részletesen előírja. E szabályoktól semmilyen indokkal nem lehet eltérni.

A nyilvános vitára ugyanaz a szakmai kör kap meghívást, akik a kutatóhelyi vitára, de a vita nyilvánosságára tekintettel azon bárki részt vehet. A vitát a www.doktori.hu honlapon kívül a Doktori Iskola honlapján, és kari hirdetőtábláján is meg kell hirdetni.

A fokozat odaítélésére a Bíráló Bizottság tagjai titkos szavazással tesznek javaslatot, de a szavazás pontszámokban kifejezett eredményét a nyilvános vitán ki kell hirdetni, és a szavazás eredményét nyilvánosan meg kell indokolni.

A doktori szigorlat és a nyilvános vita törvényes és szakszerű lefolytatását a TDT ellenőrzi, és csak a jogszabályokban, szabályzatokban előírtak szerint lefolytatott eljárás, és pozitív bíráló bizottsági javaslat alapján tesz javaslatot az EDT-nek a doktori fokozat odaítélésére.

Az EDT a doktori fokozatról szóló döntése előtt – a benyújtott dokumentumok alapján – ugyancsak meggyőződik a doktori eljárás szabályos lefolytatásáról, és a TDT javaslat megalapozottságáról.

Budapest, 2019. március 19.

Prof. Dr. Szabó Máté
elnök